

Tâm lý cực đoan và hành vi bầy đàn trên thị trường tiền điện tử: Bằng chứng thực nghiệm từ dữ liệu âm nhạc

Phạm Thị Ngọc Dung^{1*}, Nguyễn Thị Hồng Hạnh^{2**}

^{1,2} Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh.

ORCID ID: * 0000-0003-0595-7592, ** 0009-0008-9574-2037.

✉ Tác giả liên hệ: dungptn@ueh.edu.vn.

Ngày nhận bài: 21/5/2025 | Biên tập xong: 02/11/2025 | Duyệt đăng: 12/11/2025

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Nghiên cứu này phân tích hành vi bầy đàn (HVBD) trên thị trường tiền điện tử (TTTĐT) và vai trò điều tiết của tâm lý cực đoan (TLCD).

Thiết kế nghiên cứu/phương pháp/tiếp cận: Tâm lý nhà đầu tư được đo lường thông qua dữ liệu cảm xúc từ 200 bài hát phổ biến trên Spotify, kết hợp với thông tin của 361 loại tiền điện tử (TĐT) trong giai đoạn 2017–2023. HVBD được xác định qua chỉ số Cross-Sectional Absolute Deviation (CSAD), sử dụng mô hình hồi quy tĩnh và mô hình chuyển đổi chế độ.

Kết quả nghiên cứu chính: Kết quả cho thấy HVBD hiện diện đáng kể, đặc biệt trong giai đoạn thị trường biến động cao. Mô hình tĩnh cho thấy tâm lý tiêu cực làm gia tăng HVBD, trong khi tâm lý tích cực không có ảnh hưởng rõ rệt. Trong mô hình chuyển đổi chế độ, tác động của tâm lý không đáng kể, hàm ý rằng biến động thị trường là yếu tố chi phối chính.

Giá trị đóng góp mới: Việc sử dụng dữ liệu âm nhạc cung cấp một hướng tiếp cận mới để đo lường cảm xúc và hành vi phi lý trí trong thị trường tài sản số.

TỪ KHÓA: Cảm xúc âm nhạc, CSAD, hành vi bầy đàn, tiền điện tử.

Mã phân loại JEL: G10, G11, G14, G15, G40.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2025.236>.....

1. Giới thiệu

Trong những năm gần đây, TTTĐT vẫn duy trì sức hấp dẫn như một kênh đầu tư mới, song đi kèm mức độ biến động giá cao và chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ tâm lý nhà đầu tư. Tính đến tháng 9/2025, giá Bitcoin

dao động trong khoảng 110.000–125.000 USD, ghi nhận hiệu suất tháng 9 cao nhất trong 13 năm gần đây (CoinMarketCap, 2025; Changelly, 2025). Một số dự báo cho rằng giá có thể duy trì quanh mức 122.000 USD với khả năng tăng trưởng tiếp tục trong các tháng